

1. – 2. ročník

ÚVODNÍ OPAKOVÁNÍ – KOŘENY MODERNÍHO SVĚTA

Očekávané výstupy:

žák

- *charakterizuje a na příkladech demonstruje přínos antického kulturního dědictví pro evropskou civilizaci a svět*
- *uvede základní problémy středověké společnosti, způsoby jejich tehdejšího řešení a vztah k současnosti*
- *charakterizuje společenské, hospodářské a kulturní proměny spojené s nástupem raně novověké společnosti a jejich význam pro současnost*
- *na konkrétních příkladech objasní rozdíly mezi absolutistickou a konstituční monarchií a vysvětlí způsob vytváření významných evropských i vybraných mimoevropských imperií; charakterizuje vztah kulturních proudů a společenského prostředí*

Učivo:

- antické kulturní dědictví
- christianizace a církve, západní a východní křesťanství; stát a jeho středověké formy (raně středověký stát, centralizovaná monarchie, roztržičnost státu a její příčiny); středověké stavy, hospodářská a kulturní každodennost
- řemeslo, obchod, města a měšťanstvo v raném novověku; zámořské objevy; humanismus, reformace a protireformace
- absolutistická a konstituční monarchie; postavení české společnosti uvnitř habsburské monarchie

Osvícenství, revoluce a idea svobody, modernizace společnosti

Očekávané výstupy:

žák

- *určí a zhodnotí hlavní myšlenky a principy osvícenství, rozpozná jejich uplatnění v revolucích 18. a 19. století*
- *na konkrétních příkladech jednotlivých států demonstruje postupný rozklad, zánik a proměny dosavadních systémů přes úsilí mocenských struktur o jejich udržení*
- *posoudí význam ústavy a novou organizaci státu, popíše základní typy parlamentních státních systémů*
- *vysvětlí emancipační hnutí národů i jednotlivých společenských vrstev; vymezí místo utváření českého novodobého národa v tomto procesu, včetně jeho specifických rysů*
- *charakterizuje proces modernizace společnosti, vysvětlí průběh industrializace a její ekonomické, sociální a politické důsledky; rozpozná její ekologická rizika; určí základní příčiny asymetrického vývoje Evropy a světa v důsledku rozdílného tempa modernizace*
- *vysvětlí expanzivní záměry velmocí v okrajových částech Evropy a v mimoevropském světě, jež byly příčinou četných střetů a konfliktů daného období*

Učivo:

- osvícenství
- velké revoluce - francouzská revoluce 1789-1799, vznik USA, revoluce 1848
- Evropa za napoleonských válek a po Vídeňském kongresu
- rozvoj výroby a vědy, proměna agrární společnosti ve společnost průmyslovou, změny v sociální struktuře
- utváření novodobých národních společností (zejména české, slovenské, německé, italské); emancipační hnutí sociálních skupin

- předpoklady a projevy imperiální (mocenské a koloniální) politiky velmocí; nástup Ruska jako evropské velmoci; USA, jejich vnitřní vývoj a mezinárodní postavení do první světové války
- vzájemné střetávání velmocí, diplomatické a vojenské aktivity v předvečer první světové války, mimoevropská ohniska koloniálních konfliktů
- proměny životního stylu, vzdělanost a umění „belle époque“ přelomu 19. a 20. století

Moderní doba - SITUACE V LETECH 1914 - 1945

Očekávané výstupy:

žák

- *charakterizuje dvě světové války, objasní hlavní události; dokumentuje sociální, hospodářské a politické důsledky těchto konfliktů*
- *uvede příčiny a projevy politického a mocenského obrazu světa, který byl určen vyčerpáním tradičních evropských velmocí, vzestupem USA a nastolením bolševické moci v Rusku*
- *vymezí základní znaky hlavních politických nedemokratických ideologií a dovede je srovnat s hodnotami a principy demokracie; objasní příčiny a podstatu agresivní politiky a neschopnosti potenciálních obětí jim čelit*
- *vysvětlí souvislost mezi světovou hospodářskou krizí a vyhocením politických problémů*
- *popíše a zhodnotí životní způsob v moderní evropské společnosti, zhodnotí význam masové kultury*

Učivo:

- 1. světová válka, české země v době 1. světové války, 1. československý odboj
- revoluce v Rusku, upevňování bolševické moci
- versailleský systém a jeho vnitřní rozpory
- vznik Československa, Československo v meziválečném období
- Evropa a svět ve 20. a 30. letech, světová hospodářská krize ve světě i v ČSR, růst mezinárodního napětí a vznik válečných ohnisek
- mnichovská krize a její důsledky
- kultura 1. poloviny 20. století (zrod moderního umění, nástup masové kultury, sport)
- 2. světová válka (globální a hospodářský charakter války, věda a technika jako prostředky vedení války, válečné zločiny, holocaust), Protektorát Čechy a Morava, 2. československý odboj

Soudobé dějiny – bipolární svět

Očekávané výstupy:

žák

- *charakterizuje vznik, vývoj a rozpad bipolárního světa, jeho vojenská, politická a hospodářská seskupení, vzájemné vztahy a nejvýznamnější konflikty*
- *vysvětlí základní problémy vnitřního vývoje zemí západního a východního bloku; zejména se zaměří na pochopení vnitřního vývoje a vzájemných vztahů supervelmocí USA, SSSR, situaci ve střední Evropě a situaci v naší zemi*
- *porovná a vysvětlí politiku a způsob života v nedemokratických společnostech a v demokraciích*

Učivo:

- Evropa a svět po 2. světové válce (OSN, princip sociálního státu v Evropě)
- Východní blok, jeho politický, hospodářský a sociální vývoj; SSSR jako světová velmoc; RVHP, Varšavská smlouva
- euroatlantická spolupráce a vývoj demokracie; USA jako světová velmoc
- životní podmínky na obou stranách „železné opony“ (každodenní život, kultura)
- konflikty na Blízkém východě
- dekolonizace; „třetí svět“ a modernizační procesy v něm - ekonomické, demografické a politické postavení v globálním světě

Soudobé dějiny – problémy současnosti**Očekávané výstupy:**

žák

- *popíše mechanismy a prostředky postupného sjednocování Evropy na demokratických principech, vysvětlí lidská práva v souvislosti s evropskou kulturní tradicí; popíše základní instituce sjednocující se Evropy, jejich úlohu a fungování*
- *objasní hlavní problémy a specifické cesty vývoje významných postkoloniálních rozvojových zemí*
- *objasní specifika a význam islámské (popř. jiné neevropské) kultury v moderním světě*
- *vymezí základní problémy soudobého světa a možnosti jeho dalšího vývoje*

Učivo:

- pád komunistických režimů a jeho důsledky; sjednocující se Evropa a její místo v globálním světě
- mimoevropské civilizační okruhy
- globalizace
- globální problémy moderní společnosti

Specializační kurz**3. – 4. ročník****STÁTY A VLÁDY****Očekávané výstupy:**

žák

- *charakterizuje politický, hospodářský a vojenský význam státu v různých dějinných etapách*
- *doloží na konkrétních příkladech souvislost mezi formou vlády a společenským rozvrstvením*
- *zhodnotí význam činnosti konkrétních historických osobností v podmínkách státních reforem a společenských zvrátů*
- *popíše nástroje státní moci a mechanismy vládnutí v různých dějinných etapách*
- *bezpečně rozpoznává demokratické a nedemokratické principy a postupy*

Učivo:

- řecká polis, antická demokracie a jiné formy vlády ve starověkém Řecku
- politické subjekty starověkého Říma (skupiny a strany, osobnosti); římská

republika, triumvirát a císařství

- středověký stát, jeho utváření, reprezentanti, příčiny nestability
- utváření národních států a jejich reprezentace
- ústavy a občanská práva
- novodobá demokracie a diktatura

KONFLIKTY A JEJICH ŘEŠENÍ

Očekávané výstupy:

žák

- *charakterizuje příčiny a důsledky konkrétních válek*
- *uvažuje o mírových možnostech řešení konfliktů v minulosti jako o možné neuskutečněné alternativě*
- *rozpoznává význam a důležitost strategie, taktiky a techniky ve válečných konfliktech*
- *naplňuje historickými argumenty pojmy hrdinství, zrada, válečné zločiny a krutost, osobní statečnost, mírová iniciativa, pacifismus a humanitární právo*

Učivo:

- řecko-perské války, punské války
- války za ovládnutí středoevropského prostoru
- náboženské války
- třicetiletá válka
- napoleonské války
- války za nezávislost (USA, Polsko, Balkán)
- válečné konflikty ve 20. století

ROVNOST A NEROVNOST VE SPOLEČNOSTI (chudoba a bohatství)

Očekávané výstupy:

žák

- *charakterizuje příčiny sociální nerovnosti a její důsledky v různých etapách vývoje lidské společnosti*
- *rozpoznává vztah mezi hospodářskou a společenskou (politickou) nerovností; vysvětlí postavení žen v minulosti*
- *charakterizuje postavení jednotlivých společenských vrstev v různých vývojových etapách lidské společnosti*
- *uvádí příklady sociálních konfliktů a revolucí, jejich výsledky a důsledky*
- *objasňuje úspěchy a omyly (zločiny) při řešení rovnosti a nerovnosti v 19. a 20. století*

Učivo:

- neolitická revoluce jako předpoklad majetkové nerovnosti
- otroci a svobodní v antické společnosti
- rovnost a nerovnost ve středověké společnosti
- emancipační hnutí proletariátu a ostatních sociálních skupin 19. a 20. století
- sociální stát, jeho vznik a současné problémy

MIGRACE - PROLÍNÁNÍ A STŘETY KULTUR

Očekávané výstupy:

žák

- *charakterizuje příčiny migrace obyvatelstva*
- *hodnotí různé typy migrace (dobrovolná, nucená; hospodářská, politická); své hodnocení podporuje historickými argumenty*
- *objasňuje hospodářské, sociální (politické) a kulturní důsledky migrace*
- *uvádí na příkladech základní principy tolerance a netolerance kultur při vzájemném setkávání*
- *interpretuje konkrétní lidský příběh ovlivněný migrací*

Učivo:

- velká řecká kolonizace
- „stěhování národů“
- vnitřní a vnější kolonizace na našem území
- zámořské výpravy
- sociální migrace
- nucené transfery obyvatelstva v 19. a 20. století

VOLNÉ TÉMA Z LOKÁLNÍCH NEBO REGIONÁLNÍCH DĚJIN

Očekávané výstupy:

žák

- *rozpozná souvislost mezi obecnými (celospolečenskými, světovými) tendencemi a konkrétními (lokálními nebo regionálními) společenskými jevy*
- *charakterizuje případné shody nebo odlišnosti mezi obecným a lokálním (regionálním) jevem a vysvětluje jejich příčiny*

Učivo:

Specifikace v ŠVP

PRÁCE A KAŽDODENNOST

Očekávané výstupy:

žák

- *objasní význam práce pro rozvoj lidské společnosti*
- *objasní postavení společenských vrstev reprezentujících výrobní způsob dané etapy společenského vývoje*
- *charakterizuje postavení žen v každodenním životě společnosti v průběhu dějinného vývoje*
- *při posuzování pracovních činností rozlišuje mezi ekologickým a ekonomickým efektem*
- *vysvětlí prudké změny v každodenním životě v důsledku urbanizace a industrializace v 19. století*
- *charakterizuje způsob trávení volného času v jednotlivých dějinných etapách*

Učivo:

- vznik zemědělství, řemesla a obchodu
- postavení pracujících a vztah k práci v římské říši
- feudální výrobní způsob

- urbanizace a industrializace
- monopolizace a globalizace
- každodennost a alternativy trávení volného času; sport a zdravý životní styl

EXPANZE, KOLONIZACE, DEKOLONIZACE

Očekávané výstupy:

žák

- *charakterizuje křížácké války jako ideologický import křesťanství do islámského a pohanského světa*
- *charakterizuje důsledky turecké expanze pro evropské země*
- *objasní příčiny koloniální expanze a její důsledky pro koloniální velmoci i pro kolonizovanou populaci*
- *na konkrétním příkladu objasní problém dekolonizace a problémy rozvojových zemí*

Učivo:

- křížácké výpravy
- turecká expanze do Evropy
- ideologické, politické a hospodářské důsledky zámořských výprav
- vytváření koloniálních soustav evropskými velmocemi
- příklad národně osvobozenického boje a problémy nově vzniklých států

IDEJE A IDEÁLY (věda, umění, náboženství)

Očekávané výstupy:

žák

- *rozpozná a charakterizuje souvislost mezi společenskými idejemi a jejich uměleckým ztvárněním*
- *vysvětlí a na příkladech doloží podstatný vliv antiky, judaismu a křesťanství na evropskou civilizaci*
- *objasní význam klášterů a univerzit jako kulturních a ideologických center středověku a raného novověku*
- *charakterizuje ideové směry 18. a 19. století a uvádí konkrétní příklady jejich projevů ve společenské realitě*
- *vysvětlí příčiny prudkého vědeckého rozvoje 19. a 20. století a jeho vliv na vývoj společnosti*

Učivo:

- kalokagathia a její vyjádření v řeckém umění
- římský portrét a římské užité umění
- christianizace, křesťanství, hereze, reformace, protireformace
- románská kultura, gotika, renesance a humanismus
- baroko, rokoko, klasicismus, osvícenství
- romantismus, nacionalismus, liberalismus, socialismus
- demokratické ideje, fašismus a nacismus, komunismus
- věda v moderní době - úspěchy a zneužití

VOLNÉ TÉMA PODLE ZÁJMU ŽÁKŮ

Očekávané výstupy:

žák

- *samostatně nebo za pomoci učitele formuluje problém, který bude ve zvoleném tématu zpracovávat*
- *vyhledává potřebné informační zdroje a pracuje s nimi podle zásad historické práce*
- *interpretuje a prezentuje výsledky své práce na daném tématu*

Učivo:

Specifikace v ŠVP